

Către: **dlui Carp Lilian, Președinte,**
Comisia Parlamentară securitate națională, apărare și ordine publică

Nr. 77/24-EC din 03 iunie 2024

Ref: Proiectul de lege privind protecția datelor cu caracter personal nr. 139 h.328 2024-05-08

Stimate Dle Președinte,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) se adresează în contextul consultărilor publice, anunțate de Comisia Parlamentară securitate națională, apărare și ordine publică, a Proiectului de lege privind protecția datelor cu caracter personal, elaborat de Guvern în vederea transpunerii Regulamentului Uniunii Europene 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) și Vă comunică următoarele propuneri.

1. Titlul legii se modifică după cum urmează: „Legea privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date”. A se menționa că titlul proiectului de lege nu reflectă normele de conținut ale Regulamentului 2016/679, fapt care contravine art. 28 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
2. Art. 2 alin. (2) lit. a) – se exclude. Propunerea este argumentată de următoarele:
  - a) O asemenea excepție în art. 2 din GDPR nu se regăsește;
  - b) Excepția în cauză contravine art. 47 din Legea nr. 179/2023 privind activitatea contrainformativă și activitatea informativă externă, care stabilește expres că Articolul 47. Controlul asupra prelucrării datelor cu caracter personal în cadrul activității informative/contrainformative.
Prelucrarea și controlul asupra prelucrării datelor cu caracter personal în cadrul activității informative/contrainformative se efectuează în condițiile legislației privind protecția datelor cu caracter personal, ținând cont de particularitățile prevăzute de prezenta lege.
  - c) Excepția contravine prevederilor art. 23 din GDPR, conform cărora, prin Lege, pot fi aplicate restricții de la principiile de protecție a datelor (art. 5) și de la drepturile subiecților de date (art. 12-22), pentru a asigura:
    - securitatea națională;
    - apărarea;
    - securitatea publică;
    - prevenirea, investigarea, depistarea sau urmărirea penală a infracțiunilor sau executarea sancțiunilor penale, inclusiv protejarea împotriva amenințărilor la adresa securității publice și prevenirea acestora;
    - alte obiective importante de interes public general ale Uniunii sau ale unui stat membru, în Special un interes economic sau financiar important al Uniunii sau al unui stat membru, inclusiv în domeniile monetar, bugetar și fiscal și în domeniul sănătății publice și al securității sociale;
    - protejarea independenței judiciare și a procedurilor judiciare;
    - prevenirea, investigarea, depistarea și urmărirea penală a încălcării eticii în cazul profesiilor reglementate;
    - funcția de monitorizare, inspectare sau reglementare legată, chiar și ocazional, de exercitarea autorității oficiale în cazurile menționate la literele (a)-(e) și (g);
    - protecția persoanei vizate sau a drepturilor și libertăților altora;

- punerea în aplicare a pretențiilor de drept civil.

Totodată, GDPR la alin. (2) stabilește cerințe specifice cu privire la aceste excepții precum: orice măsură legislativă menționată la alineatul (1) conține dispoziții specifice cel puțin, dacă este cazul, în ceea ce privește:

- scopurile prelucrării sau ale categoriilor de prelucrare;
- categoriile de date cu caracter personal;
- domeniul de aplicare al restricțiilor introduse;
- garanțiile pentru a preveni abuzurile sau accesul sau transferul ilegal;
- menționarea operatorului sau a categoriilor de operatori;
- perioadele de stocare și garanțiile aplicabile având în vedere natura, domeniul de aplicare și scopurile prelucrării sau ale categoriilor de prelucrare;
- riscurile pentru drepturile și libertăților persoanelor vizate; și
- dreptul persoanelor vizate de a fi informate cu privire la restricție, cu excepția cazului în care acest lucru poate aduce atingere scopului restricției.

În cele din urmă, norma vizată NU corespunde criteriilor stabilite de GDPR, de Legea nr. 100/2017 dar și de necesitate.

d) **Contravine art. 11 din Convenția (nr. 108) modernizată pentru protecția persoanelor față de prelucrarea datelor cu caracter personal:**

1. Nu se permite nicio excepție de la prevederile prezentului capitol, cu excepția prevederilor art. 5 alineatul (4), art. 7 alineatul (2), art. 8 alineatul (1) și art. 9, (*) **în cazul în care o astfel de excepție este prevăzută de lege, respectă esența drepturilor și libertăților fundamentale și constituie o măsură necesară și proporțională într-o societate democratică pentru:**

- a. protecția securității naționale, apărare, siguranța publică, interesele economice și financiare importante ale statului, imparțialitatea și independența sistemului judiciar sau prevenirea, cercetarea și urmărirea penală a infracțiunilor și executarea sancțiunilor penale și alte obiective esențiale ale politicii generale de interes public;
- b. protecția persoanei vizate sau drepturile și libertățile fundamentale ale altora, în special libertatea de exprimare.

2. Restricțiile privind exercitarea dispozițiilor prevăzute la articolele 8 și 9 pot fi prevăzute de lege în ceea ce privește prelucrarea datelor în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau istorică sau în scopuri statistice, în cazul în care nu există un risc recunoscut de încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor vizate.

3. Pe lângă excepțiile prevăzute la alineatul (1) din prezentul articol, cu privire la activitățile de prelucrare în scopul securității naționale și al apărării, fiecare Parte poate să prevadă, prin lege și numai în cazul în care constituie o măsură necesară și proporțională într-o societate democratică să respecte un astfel de scop, excepții de la articolul 4 alineatul (3), articolul 14 alineatele (5) și (6) și articolul 15 alineatul (2) literele a), b), c) și d).

Aceasta nu aduce atingere cerinței ca activitățile de prelucrare în scopuri de securitate națională și de apărare să facă obiectul unei revizui și supravegheri independente și eficiente, în conformitate cu legislația internă a Părții respective.

e) Prevederile în cauză contravin poziției Comisiei de la Veneția dar și raportului DCAF oferit în cadrul pachetului legislativ SIS, prin care negru pe alb s-a indicat necesitatea respectării cadrului legal privind protecția datelor, cu aplicarea unor excepții specifice și nu la general.

3. Art. 2 alin. (2) lit. d) se exclude. A se menționa că astfel de prevederi nu se regăsesc în art. 2 din GDPR. Mai mult, norma din proiect generează un înțeles eronat precum că datele persoanelor decedate nu pot face obiectul comunicării conform Legii nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public. Într-o astfel de abordare, s-ar primi că mass-media, ar trebui să radieze datele decedaților (pădurea domnească, cazul 7 aprilie etc.).
4. Art. 3 alin. (3) cuvintele „sau persoane împuternicite de operator” se exclude. A se menționa că sintagmele date nu se conțin în norma de referință din GDPR - art. 3 alin. (3).
5. Art. 4:
  - noțiunea „sediul” și „număr de identificare național” se exclude. Astfel de definiții nu se regăsesc în GDPR;
  - noțiunea „cifră totală de afaceri” – urmează a fi modificată, or, definiția oferită de Legea nr. 183/2012 se referă doar la persoanele juridice, pe când proiectul de lege se aplică inclusiv persoanelor fizice, organizațiilor fără personalitate juridică sau scop comercial.
6. Noțiunea „marketing direct” va avea următorul cuprins: „marketing direct - prelucrarea datelor cu caracter personal în scopul direcționării direct către o persoană, privind comercializarea de bunuri și servicii, promovarea unor idei, concepte sau servicii”. Propunerea se argumentează prin faptul că noțiunea din proiect, limitează nejustificat operațiunile de prelucrare a datelor care ar putea fi realizate în contextul de marketing, or, aceasta se referă doar la comunicarea/transmiterea de informații și nu la prelucrarea datelor, care are un aspect mai larg, în acest sens fiind excluse mai multe prelucrări de date precum: colectare, stocare, modificare, utilizare, analiza, producerea etc.;
7. La art. 12:
  - alin. (4), cuvintele „de chemare” se exclude. Obiecție relevantă pe tot parcursul proiectului având în vedere faptul că conform art. 7 din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată se depune doar în cazurile de contencios administrativ, pe când obligația ce rezultă din GDPR se referă nu doar la contenciosul administrativ (instituțiile și autoritățile publice) dar și la cele din sectorul privat.
  - Alin. (8) cuvintele „poate aproba” se substituie cu cuvintele „este împuternicit să aprobe”. Modificare are scopul de a exclude înțelesul „ca drept” deoarece din GDPR rezultă expres că este o atribuție a autorității și nu un drept.
8. La art. 13 alin. (1) lit. f), dar și pe tot textul proiectului, urmează a fi revăzut conceptul de „țară terță” și „alt stat”. Comunicăm că la moment, proiectul defavorizează țările din Uniunea Europeană, în special prin faptul că țările UE se pun pe un cântar cu oricare altă țară, precum: Federația Rusă, Congo, Algeria – de a comunica intenția de dezvoltare/transmitere a datelor.

Mai mult ca atât, conform GDPR, libera circulație a datelor este garantată, respectiv, dacă un operator din Franța spre exemplu decide să transmită datele către Germania, Italia sau alt stat UE, conform normei analogice din GDPR acest operator de date NU trebuie să informeze sau să pună la dispoziție persoanei vizate lista țărilor din UE unde au fost transmise/localizate datele, iar potrivit proiectului NOI îi vom obliga să o facă doar pentru Republica Moldova, fapt care este puțin probabil și va genera incertitudini în contextul stocării datelor în UE.

Astfel, după cum s-a obiectat și în cadrul Grupului de lucru, proiectul trebuie să facă diferența dintre țările UE și alte țări.

9. La art. 27 insistăm pe propunerea discutată în Grupul de lucru potrivit căreia, desemnarea unui reprezentant în RM să nu fie necesară atunci când operatorul este din UE sau dacă există un reprezentant desemnat în UE. După cum s-a menționat supra, același principiu acționează în UE, de asemenea este necesar de a face o diferență dintre țările UE și alte țări, ori la moment, prevederile proiectului creează nejustificat cerințe față de țările UE.

10. La art. 33 și pe tot textul proiectului, urmează a se face referință la Autoritatea de supraveghere competentă, deci CNPDCP sau Consiliul Superior al Magistraturii având în vedere că CNPDCP nu este competent să supravegheze operațiunile de prelucrare a datelor realizate în cadrul înfăptuirii justiției. Mai simplu spus, instanțele de judecată trebuie să notifice CSM despre incidente și nu CNPDCP.
11. La Capitolul V, urmează a fi efectuată delimitarea cu privire la transmiterea datelor către țările UE și alte țări așa cum reglementează acest Capitol în GDPR, or, este neclar și injust de a transpune GDPR-ul în legislația națională prin opunerea acestor norme către țările UE, de unde au fost transpuse/copiate aceste norme. A se menționa că proiectul de lege selectiv în unele cazuri recunoaște actele UE (cum ar fi în cazul art. 46 alin. (2) lit. d)), în acest sens stabilind un regim simplificat față de țările UE, în alte cazuri neagă sau chiar opune prevederile față de țările UE.
12. Art. 51 conține mai multe incapacități și contradicții din perspectiva soluțiilor dictate de normă. Așadar, alin. (1) lit. b) condiționează ne-aplicarea cerințelor proiectului doar atunci când se va face publicarea materialului care trebuie să fie de interes public, însă, prevederile Legii nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare la art. 3 stabilește dreptul oricărei persoane de a avea dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei, respectiv, prin păstrarea normelor vizate din proiect, vor fi restrânse esențial drepturile și libertățile prevăzute de Legea nr. 64/2010, or aceste restricții sunt disproporționate și exorbitante, or, libertatea de exprimare nu se limitează doar la cazurile când se referă la scopurile jurnalistice, artistice, literare sau academice. În cele din urmă autorul nejustificat a omis să transpună alin. (1) din art. 85 din GDPR care stabilește expres că „Prin intermediul dreptului intern, statele membre asigură un echilibru între dreptul la protecția datelor cu caracter personal în temeiul prezentului regulament și dreptul la libertatea de exprimare și de informare, **inclusiv prelucrarea în scopuri jurnalistice sau în scopul exprimării academice, artistice sau literare. După cum se rezumă din normă, trebuie asigurată proporționalitatea libertății de exprimare și de informare și prelucrarea datelor, inclusive în ceea ce privește scopurile artistice, jurnalistice literare și academice, însă din motive neclare autorul se limitează doar la ultimele nu și la dreptul la general.**”

Considerăm că norma data trebuie exclusă din proiect și păstrată versiunea care a fost propusă în cadrul Grupului de lucru:

„ Articolul 51. Prelucrarea și libertatea de exprimare și de informare

Actele normative asigură un echilibru între dreptul la protecția datelor cu caracter personal în temeiul prezentei legi și dreptul la libertatea de exprimare și de informare, inclusiv prelucrarea în scopuri jurnalistice sau în scopul exprimării academice, artistice sau literare.”

Pentru prelucrarea efectuată în scopuri jurnalistice sau în scopul exprimării academice, artistice sau literare, se instituie următoarele derogări de la prezenta lege: capitolul II (principii), capitolul III (drepturile persoanei vizate), capitolul IV (operatorul și persoana împuternicită de operator), capitolul V (transferul datelor cu caracter personal către țări terțe sau organizații internaționale), capitolul VI (autorități de supraveghere independente), capitolul VII (cooperare și coerență) și capitolul IX (situații specifice de prelucrare a datelor) în cazul în care acestea sunt necesare pentru a asigura un echilibru între dreptul la protecția datelor cu caracter personal și libertatea de exprimare și de informare.”

13. Art. 52 nu corespunde cu prevederile art. 86 din GDPR, în special, norma europeană stabilește cerințe față de accesul la documentele oficiale și nu la accesul la informațiile de interes public. În acest context propunem versiunea lucrată în cadrul Grupului de lucru:

Articolul 53. Prelucrarea și accesul public la documente oficiale

„Datele cu caracter personal din documentele oficiale deținute de o autoritate publică sau de un organism public sau privat pentru îndeplinirea unei sarcini care servește interesului public pot fi divulgate

de autoritatea sau organismul respectiv în conformitate cu actele normative, pentru a stabili un echilibru între accesul public la documente oficiale și dreptul la protecția datelor cu caracter personal în temeiul prezentei legi.”

14. Art. 64, considerăm injustă aprecierea că față de directorii adjuncți ai CNPDCP care sunt persoane de demnitate publică, nu vor fi aplicate cerințele de concurs, inclusiv cerința cu privire la limitarea mandatului, cum ar fi în cazul directorului care are interdicția de a obține două mandate consecutive.
15. La art. 65 it. e), se necesită a determina calitatea și tipul documentelor emise sub formă de „îndrumări metodologice”, în special dacă aceste metodologii vor cădea sub incidența actelor normative;
16. Pe tot textul proiectului considerăm necesar de exclus ca mod de expresie „investigații de legalitatea prelucrării datelor”, deoarece legea stabilește la art. 6, care sunt cerințele de legalitate, însă CNPDCP verifică nu doar respectarea acestor norme în cadrul investigației, dar și acelorlalte cerințe prevăzute în proiect.
17. La art. 68, nu este clar motivul excluderii statutului special al inspectorilor de protecție a datelor, or, aceasta reprezintă garanție dar și o responsabilitate mai mare cu privire la sarcinile exercitate. Mai mult, nu este clară necesitatea reglementării cerințelor de numire în funcție a inspectorilor de protecție a datelor atât timp cât Legea 158/2008 determină aceste criterii;
18. La art. 81 alin. (18) se necesită de a determina dacă situațiile descrise se tratează separat sau cumulativ;
19. La art. 84 este necesar de a modifica norma pentru ca deciziile CNPDCP să fie publicate în întregime și nu ca rezumat, cu asigurarea depersonalizării datelor cu caracter personal, deoarece, prin publicarea unor rezumate se reduce considerabil valoarea acestor acte din perspectiva studiului și practicilor, inclusiv abordări și încadrări juridice. Mai mult ca atât, importanța acestor decizii să fie publicat în întregime rezultă din responsabilitatea sporită care este atribuită prin proiectul de lege, dar și în special, credibilitatea și proporționalitatea aplicării sumei amenzilor care valorează până la 2 milioane de lei sau până la 2 % din venitul operatorului.

În lumina importanței acestui proiect de lege, solicităm respectuos, organizarea dezbaterilor publice pe aspectele specificate și rămânem la dispoziția Dvs. pentru un dialog constructiv întru identificarea soluțiilor sustenabile vizând subiectul abordat în interesul obiectivului comun propus.

Cu respect,

Mariana RUFA,
Director Executiv
Asociația Businessului European